

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทย
เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพ การอำนวยความสะดวกของการค้าและ
การคุ้มครองผู้บริโภคตลอดถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศกำหนดมาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อของประเทศไทย
ไว้ดังมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ปองพล อติระกสาร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ

1. คำนำ

มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อนี้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานเพื่อให้ฟาร์มที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นฟาร์มที่มาตรฐานบ้านเขื่อนรับ ได้ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้ได้การรับรองจากกรมปศุสัตว์ ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสุดสำหรับฟาร์มที่จะได้รับการรับรอง

2. วัตถุประสงค์

มาตรฐานฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อนี้กำหนดไว้ปฏิบัติ การจัดการฟาร์ม การจัดการด้านสุขภาพสัตว์และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ไก่เนื้อที่ถูกสุขลักษณะและเหมาะสมแก่ผู้บริโภค

3. คำนิยาม

ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ หมายถึง ฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อเพื่อการค้า (Broiler) ที่มีจำนวนตั้งแต่ 5,000 ตัวขึ้นไป

4. องค์ประกอบของฟาร์ม

4.1 ท่าเลที่ตั้งของฟาร์ม

4.1.1 อยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก

4.1.2 สามารถป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากภายนอกเข้าสู่ฟาร์มได้

4.1.3 อยู่ห่างจากแหล่งชุมชน โรคระบาดสัตว์ปีก คราบน้ำคั่วสัตว์ปีก และเส้นทางที่มีการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและ จากสัตว์ปีก

4.1.4 อยู่ในท่าเลที่มีแหล่งน้ำสะอาด ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำใช้ _____ เพื่อการบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี

4.1.5 ควรได้รับความปลอดภัยจากองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

4.1.6 เป็นบริเวณที่ไม่มีน้ำท่วมขัง

4.1.7 เป็นบริเวณที่โปร่ง อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี มีต้นไม้ให้ร่มเงาภายในฟาร์ม

4.2 ลักษณะของฟาร์ม

4.2.1 เนื้อที่ของฟาร์ม

ต้องมีเนื้อที่เหมาะสมกับขนาดของฟาร์ม โรงเรือน

4.2.2 การจัดแบ่งพื้นที่

ต้องมีเนื้อที่กว้างขวางเพียงพอ ด้านรับการจัดแบ่งการก่อสร้างอาคารโรงเรียนอย่างเป็นระเบียบตลอดทั้งกับการปฏิบัติงานและไม่หนาแน่นจนไม่สามารถจัดการด้านการผลิตสัตว์ การควบคุมโรคสัตว์ การควบคุมโรคผู้ปฏิบัติงาน และการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ตามหลักวิชาการ ฟาร์มจะต้องมีการจัดแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนโดยมีผังแสดงการจัดวางที่แนบมา

4.2.3 ความเป็นภายในฟาร์ม

ต้องใช้วัสดุคงทน มีสภาพและความกว้างเหมาะสม สะดวกในการขนส่งลำเลียงอุปกรณ์ อาหารสัตว์ รวมทั้งผลผลิตเข้า-ออกจากภายในและภายนอกฟาร์ม

4.2.4 บ้านพักอาศัยและอาคารสำนักงาน

อยู่ในบริเวณชายรั้วโดยเฉพาะ ไม่มีการเข้าอยู่ภายในบริเวณโรงเรียนเลี้ยงสัตว์ บ้านพักต้องอยู่ในสภาพแข็งแรงสะอาด เป็นระเบียบไม่สกปรกยุ่งเหยิง มีบริเวณเพียงพอกับจำนวนเจ้าหน้าที่ ต้องแยกห่างจากบริเวณเลี้ยงสัตว์พอสมควร สะอาด มีรั้วกั้นแบ่งแยกจากบริเวณเลี้ยงสัตว์ตามที่กำหนดอย่างชัดเจน

4.3 ลักษณะของโรงเรียน

โรงเรียนที่จะใช้เลี้ยงไก่ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนไก่ที่เลี้ยง ถูกสุขลักษณะ จัดสร้างปูชนาย

5. การจัดการฟาร์ม

5.1 การจัดการโรงเรียน

5.1.1 โรงเรียนและที่ให้อาหาร ต้องสะอาดและแห้ง

5.1.2 โรงเรียนทั้งสองด้านในการปฏิบัติงาน

5.1.3 ต้องดูแลซ่อมแซมโรงเรียนให้มีความปลอดภัยต่อไก่และผู้ปฏิบัติงาน

5.1.4 มีการทำความสะอาดโรงเรียนและอุปกรณ์ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ตามความเหมาะสม

5.1.5 มีการจัดการโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมก่อนนำไปใช้เลี้ยง

5.2 การจัดการด้านบุคลากร

5.2.1 ต้องมีจำนวนแรงงานอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนสัตว์ที่เลี้ยง มีการจัดการคนทำหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน นอกจากนี้บุคลากรภายในฟาร์มทุกคนควรได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี

5.2.2 ให้มีสัตวแพทย์ ควบคุมกำกับดูแลด้านสุขภาพสัตว์และสุขภาพคนภายในฟาร์ม โดยสัตวแพทย์ต้องมีใบอนุญาตประกอบการทำงานสัตวศาสตร์ขึ้นหนึ่งและได้รับใบอนุญาตควบคุมฟาร์มจากกรมปศุสัตว์

5.3 คู่มือการจัดการฟาร์ม

ผู้ประกอบการฟาร์มต้องมีคู่มือการจัดการฟาร์มแสดงให้เห็นระบบการเลี้ยง การจัดการฟาร์มระบบบันทึกข้อมูล การป้องกันและควบคุมโรค การดูแลสุขภาพสัตว์และสุขภาพคนในฟาร์ม

5.4 ระบบการบันทึกข้อมูล

ฟาร์มจะต้องมีระบบการบันทึกข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

5.4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารฟาร์ม ได้แก่ บุคลากร แรงงาน

5.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการด้านการผลิต ได้แก่ ข้อมูลตัวสัตว์ ข้อมูลสุขภาพสัตว์ ข้อมูลการผลิต และข้อมูลผลผลิต

5.5 การจัดการด้านอาหารสัตว์

5.5.1 คุณภาพอาหารสัตว์

- แหล่งที่มาของอาหารสัตว์

ก. ในกรณีซื้ออาหารสัตว์ ต้องซื้อจากผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

ข. ในกรณีผสมอาหารสัตว์ ต้องมีคุณภาพอาหารสัตว์เป็นไปตามที่กำหนดตาม พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525

- ภาชนะบรรจุและการขนส่ง

ภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ควรสะอาด ไม่เคยใช้บรรจุวัตถุมีพิษ ปุ๋ย หรือวัตถุอื่นใดที่อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์ สะอาด แข็ง กั้นความชื้นได้ ไม่มีสารที่จะปนเปื้อนกับอาหารสัตว์ ถ้าถูกเคลือบด้วยสารอื่น สารดังกล่าวต้องไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์

- การตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์

ควรมีการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์อย่างง่าย นอกจากนี้ต้องสุ่มตัวอย่างอาหารสัตว์ส่งห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพและสารตกค้างเป็นประจำ และเก็บบันทึกผลการตรวจวิเคราะห์ไว้ให้ตรวจสอบได้

5.5.2 การเก็บรักษาอาหารสัตว์

ควรมีสถานที่เก็บอาหารสัตว์แยกต่างหาก กรณีมีวัตถุดิบเป็นวิตามินควรเก็บไว้ในห้องปรับอากาศ ห้องเก็บอาหารสัตว์ต้องสามารถรักษาสภาพของอาหารสัตว์ไม่ให้เปลี่ยนแปลง สะอาด แห้ง ปลอดภัยจากแมลงและสัตว์ต่าง ๆ ควรมีแผนผังโครงสร้างของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์

6. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

6.1 ฟาร์มจะต้องมีระบบเฝ้าระวัง ควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้รวมถึงการมีโปรแกรมทำลายเชื้อโรคก่อนเข้าและออกจากฟาร์ม การป้องกันการสะสมของเชื้อโรคในฟาร์ม การควบคุมโรคให้สงบโดยเร็วและไม่ให้แพร่ระบาดจากฟาร์ม

6.2 การบำบัดโรค

- 6.2.1 การบำบัดโรคสัตว์ ต้องปฏิบัติตาม พรบ. ควบคุมการประกอบกิจการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. 2505
- 6.2.2 การใช้ยาสำหรับสัตว์ ต้องปฏิบัติตาม ข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก. 7001-2540)

7. การจัดการสิ่งแวดล้อม

วิธีการกำจัดของเสีย

สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ รวมถึงขยะต้องผ่านการกำจัดที่เหมาะสม

ภาคผนวก

1. ข้อกำหนดการใช้ยาสำหรับสัตว์ (มอก. 7001-2540)
2. พรบ. ควบคุมการประกอบกิจการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. 2505
3. พรบ. ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2525
4. มาตรฐานคุณภาพน้ำใช้